

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

27 avril 2004

PROJET DE LOI

**modifiant le Code judiciaire en vue
d'instituer une immunité d'exécution à
l'égard des biens culturels étrangers exposés
publiquement en Belgique**

SOMMAIRE

1. Résumé	3
2. Exposé des motifs	4
3. Avant-projet	7
4. Avis du Conseil d'Etat	8
5. Projet de loi	11
6. Annexe	13

LE GOUVERNEMENT DEMANDE L'URGENCE CONFORMÉMENT À L'ARTICLE 80
DE LA CONSTITUTION.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

27 april 2004

WETSONTWERP

**tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek
met het oog op het instellen van een
onschendbaarheid van tenuitvoerlegging ten
overstaan van buitenlandse cultuurgoederen
die in België voor het publiek vertoond
worden**

INHOUD

1. Samenvatting	3
2. Memorie van toelichting	4
3. Voorontwerp	7
4. Advies van de Raad van State	8
5. Wetsontwerp	11
6. Bijlage	13

DE SPOEDBEHANDELING WORDT DOOR DE REGERING GEVRAAGD
OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 80 VAN DE GRONDWET.

Le Gouvernement a déposé ce projet de loi le 27 avril 2004.

Le «bon à tirer» a été reçu à la Chambre le 28 avril 2004.

De Regering heeft dit wetsontwerp op 27 april 2004 ingediend.

De «goedkeuring tot drukken» werd op 28 april 2004 door de Kamer ontvangen.

<i>cdH</i>	: <i>Centre démocrate Humaniste</i>
<i>CD&V</i>	: <i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
<i>ECOLO</i>	: <i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
<i>FN</i>	: <i>Front National</i>
<i>MR</i>	: <i>Mouvement Réformateur</i>
<i>N-VA</i>	: <i>Nieuw - Vlaamse Alliantie</i>
<i>PS</i>	: <i>Parti socialiste</i>
<i>sp.a - spirit</i>	: <i>Socialistische Partij Anders - Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht.</i>
<i>VLAAMS BLOK</i>	: <i>Vlaams Blok</i>
<i>VLD</i>	: <i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>

Abréviations dans la numérotation des publications :

DOC 51 0000/000 : Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif

QRVA : Questions et Réponses écrites

CRIV : Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)

CRABV : Compte Rendu Analytique (couverture bleue)

*CRIV : Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)
(PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)*

PLEN : Séance plénière

COM : Réunion de commission

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :

DOC 51 0000/000 : Parlementair document van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer

QRVA : Schriftelijke Vragen en Antwoorden

CRIV : Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)

CRABV : Beknopt Verslag (blauwe kaft)

*CRIV : Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
(PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)*

PLEN : Plenum

COM : Commissievergadering

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes :

Place de la Nation 2

1008 Bruxelles

Tél. : 02/ 549 81 60

Fax : 02/549 82 74

www.laChambre.be

e-mail : publications@laChambre.be

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen :

Natieplein 2

1008 Brussel

Tel. : 02/ 549 81 60

Fax : 02/549 82 74

www.deKamer.be

e-mail : publicaties@deKamer.be

RÉSUMÉ

Le projet de loi vise à instituer une protection légale contre la saisie-exécution et la saisie conservatoire des biens culturels appartenant à des puissances étrangères lorsque ces biens se trouvent temporairement en Belgique dans des expositions accessibles au public ou en vue de telles expositions.

La motivation de cette initiative se trouve dans le fait que divers Etats étrangers ont fait savoir à la Belgique qu'ils ne souhaitent plus participer à des expositions organisées en Belgique si des garanties ne pouvaient leur être offertes afin d'éviter que les biens culturels leur appartenant soient l'objet de saisies. Le maintien des relations internationales harmonieuses de la Belgique commande dès lors qu'une suite favorable soit donnée à ces demandes.

SAMENVATTING

Het voorliggende voorontwerp van wet beoogt een wettelijke bescherming tegen bewarend en uitvoerend beslag in het leven te roepen voor cultuurgoederen van vreemde mogendheden wanneer deze goederen zich tijdelijk in België bevinden op een openbare tentoonstelling of met het oog op een dergelijke tentoonstelling.

De grondslag van dit wettelijk initiatief is te vinden in het feit dat diverse landen aan België hebben laten weten enkel nog aan exposities in België te wensen deelnemen wanneer hen een garantie kan worden geboden dat de aan hen toebehorende cultuurgoederen in België niet in beslag kunnen worden genomen. Het handhaven van de internationale betrekkingen van België onder de beste omstandigheden vereist dan ook dat gevolg wordt gegeven aan deze oproep. Het voorontwerp beoogt hier dan ook aan tegemoet te komen.

EXPOSÉ DES MOTIFS

MESDAMES, MESSIEURS,

1. CONSIDÉRATIONS GÉNÉRALES

Le projet de loi qui vous est présenté vise à instituer une protection légale contre la saisie-exécution et la saisie conservatoire en matière civile des biens culturels appartenant à des puissances étrangères lorsque ces biens se trouvent temporairement en Belgique dans des expositions accessibles au public ou en vue de telles expositions en Belgique.

La motivation de cette initiative se trouve dans le fait que divers États étrangers ont fait savoir à la Belgique qu'ils ne souhaitent plus participer à des expositions organisées en Belgique si des garanties ne pouvaient leur être offertes afin d'éviter que les biens culturels leur appartenant soient l'objet de saisies. Le maintien des relations internationales harmonieuses de la Belgique commande dès lors qu'une suite favorable soit donnée à ces demandes. Le projet de loi qui vous est soumis entend répondre à cette préoccupation.

Contrairement à l'avis du Conseil d'État, seule la Ministre de la Justice signe le projet. En effet, il s'agit d'une modification du Code judiciaire qui vise des biens sis en Belgique.

2. ANALYSE DES ARTICLES

Article 1er

Cet article contient la disposition traditionnelle relative au fondement constitutionnel de la compétence.

Art. 2

Les puissances étrangères bénéficient déjà, en principe, d'une immunité d'exécution relative en Belgique. L'origine de cette immunité peut être qualifiée de coutumière (I. PINGEL-LENUZA, Les immunités des États en Droit international, Bruylant, Bruxelles, 1998, p. 377).

Rien ne fait obstacle à ce que cette immunité soit consacrée et renforcée dans une disposition de droit positif.

Afin de répondre à l'observation du Conseil d'État relative au risque de conflit de la loi en projet avec certains instruments internationaux, il a été prévu que

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

1. ALGEMENE BESCHOUWINGEN

Het voorliggende voorontwerp van wet beoogt een wettelijke bescherming tegen bewarend en uitvoerend beslag in burgerlijke aangelegenheden in het leven te roepen voor cultuurgooderen van vreemde mogendheden wanneer deze goederen zich tijdelijk in België bevinden op een openbare tentoonstelling of met het oog op een dergelijke tentoonstelling in België.

De grondslag van dit wettelijk initiatief is te vinden in het feit dat diverse landen aan België hebben laten weten enkel nog aan exposities in België te wensen deelnemen wanneer hen een garantie kan worden geboden dat de aan hen toebehorende cultuurgooderen in België niet in beslag kunnen worden genomen. Het handhaven van de internationale betrekkingen van België onder de beste omstandigheden vereist dan ook dat gevolg wordt gegeven aan deze oproep. Het voorontwerp beoogt hier dan ook aan tegemoet te komen.

In afwijking van het advies van de Raad van State wordt het ontwerp alleen door de Minister van Justitie ondertekend. Het gaat inderdaad om een wijziging van het Gerechtelijk Wetboek die goederen beoogt die in België liggen.

2. ARTIKELSGEWIJZE COMMENTAAR

Art. 1

Dit artikel bevat de traditionele bepaling inzake de constitutionele bevoegdheid.

Art. 2

Buitenlandse mogendheden genieten in België in principe van een relatieve uitvoeringsimmunititeit. De oorsprong van deze onschendbaarheid kan als gewoonterechtelijk worden omschreven (I. PINGEL-LENUZA, Les immunités des États en Droit international, Bruylant, Brussel, 1998, p. 377).

Niets belet dat deze gewoonterrechtelijke onschendbaarheid wordt vastgelegd en versterkt in een positiefrechtelijke bepaling.

Teneinde tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad van State die betrekking heeft op het risico op conflicten tussen het wetsontwerp en bepaalde inter-

la loi en projet ne s'applique pas si des dispositions impératives supranationales s'y opposent.

Suite à une autre observation du Conseil d'État, il a été expressément précisé que la loi en projet ne s'applique qu'en matière civile.

Les préoccupations exprimées par certains États étrangers sont, en effet, justifiées exclusivement par les risques de saisie dans le cadre de la récupération de créances.

On ne peut nier que l'adoption de cette loi créera une différence de traitement entre les biens culturels qui appartiennent à une puissance étrangère et les biens culturels appartenant à l'État belge puisque ceux-ci ne bénéficient pas d'une telle immunité en Belgique. Cette différence de traitement est cependant objectivement justifiée. Le projet de loi vise, en effet, à préserver des relations internationales harmonieuses ainsi que le rôle culturel de la Belgique. Par ailleurs, il consacre une immunité internationale coutumière en faveur de biens «d'autorités publiques» qui, comme toute immunité internationale, ne peut être accordée par un État à son propre patrimoine.

L'immunité instituée n'a cependant pas un caractère absolu. En ce qui concerne l'immunité d'exécution, la destination des biens protégée constitue le critère déterminant. Il en résulte qu'il ne peut être exclu que des biens culturels de puissances étrangères puissent être saisis lorsqu'ils sont affectés à une activité de droit privé, par exemple, une activité commerciale. Il s'agit d'une consécration d'une règle de droit coutumier (Cfr. G. VAN HECKE en K. LENAERTS, Internationaal Privaatrecht, in A.P.R., 52, n° 84 et ss.).

L'immunité ne vise que les biens exposés temporairement en Belgique. Il faut, en effet, éviter que la loi soit utilisée abusivement.

En ce qui concerne la notion de «puissance étrangère», il faut observer qu'à côté de l'État, il existe aussi des entités fédérées (par exemple les communautés et les régions), ainsi que des démembrements de l'État (par exemple la société nationale des chemins de fer), et des divisions territoriales de l'État (par exemple, les provinces et les communes) qui doivent également être visées par la loi. La notion de «puissance étrangère» a été préférée à celle d'«État» afin de ne pas limiter le champ d'application de la loi et de viser, par exemple, les organisations internationales.

nationale instrumenten werd bepaald dat het wetsontwerp geen toepassing vindt indien dwingende supranationale bepalingen zich daartegen verzetten.

Naar aanleiding van een andere opmerking van de Raad van Staat werd uitdrukkelijk bepaald dat de wet uitsluitend van toepassing is op burgerlijke aangelegenheden.

De bekommernissen van bepaalde buitenlandse Staten zijn inderdaad uitsluitend verantwoord door het risico op beslag in het kader van de terugvordering van schuldvorderingen.

Het kan niet ontkend worden dat het aannemen van dergelijke wet een ongelijke behandeling zal instellen tussen de cultuurgoederen die toebehoren aan een vreemde mogendheid en deze die toebehoren aan de Belgische staat aangezien deze laatsten in België niet van een dergelijke onschendbaarheid genieten. Deze ongelijke behandeling is echter objectief gerechtvaardigd. Het ontwerp van wet is inderdaad opgesteld met het oog op de handhaving van de goede internationale betrekkingen en de culturele rol van België. Bovendien stelt ze een internationale gewoonterechtelijke immuniteit in ten behoeve van goederen van «openbare overheden» die, zoals elke internationale immuniteit, niet door een Staat zelf kan worden toegekend aan zijn eigen patrimonium.

De beoogde onschendbaarheid heeft echter geen absoluut karakter. Ten aanzien van de onschendbaarheid tegen uitvoering, is het zo dat de bestemming die aan de voorwerpen wordt gegeven het doorslaggevende criterium zal zijn. Dit wil dan ook zeggen dat het niet uitgesloten kan worden dat cultuurgoederen van vreemde mogendheden toch in beslag worden genomen wanneer zij deel uitmaken van een privaatrechtelijke doel, bijvoorbeeld een commerciële activiteit. Dit is eveneens een bevestiging van een gewoonterechtelijke regel (Cf. VAN HECKE, G. en LENAERTS, K., Internationaal privaatrecht, in A.P.R., 52, nrs. 84 en volgende).

De onschendbaarheid beoogt uitsluitend de voorwerpen die tijdelijk in België worden vertoond. Misbruiken van de wet moeten inderdaad vermeden worden.

Wat het begrip betreft van «buitenlandse mogendheid» dient te worden opgemerkt dat naast de Staat zelf eveneens de gefedereerde entiteiten (bv. gemeenschappen en gewesten), als de geledingen van de staat (bv. de nationale spoorwegmaatschappij), als alle territoriale onderdelen van die Staat (bv. provincies, gemeenten) worden beoogd. Om het toepassingsgebied van de wet uit te breiden tot onder andere internationale organisaties werd het begrip «buitenlandse mogendheid» verkozen boven het begrip «Staat».

Afin cependant de donner suite à l'observation du Conseil d'État, il a été expressément prévu dans la loi en projet que les organisations internationales de droit public tombent dans son champ d'application. Les institutions qui ne disposent d'aucune parcelle de souveraineté ne sont donc pas visées.

Enfin, l'avis du Conseil d'État a également été suivi en ce qui concerne la précision souhaitée selon laquelle l'exposition doit avoir lieu en Belgique.

Art. 3

Cet article concerne l'entrée en vigueur de la loi.

Telles étaient, Mesdames et Messieurs, les considérations qu'appelait le présent projet de loi.

La ministre de la Justice,

Laurette ONKELINX

Teneinde evenwel gevolg te geven aan de opmerking van de Raad van State, werd uitdrukkelijk bepaald in het wetsontwerp dat de publiekrechtelijke internationale organisaties in het toepassingsgebied van het wetsontwerp begrepen zijn. De instellingen die niet over een deel van soevereiniteit beschikken worden dus niet beoogd.

Ten slotte, het advies van de Raad van State werd eveneens gevolgd betreffende de gewenste melding dat de tentoonstelling in België dient te gebeuren.

Art. 3

Dit artikel betreft de inwerkingtreding van de wet.

Dit zijn, dames en heren, de toelichtingen bij dit ontwerp van wet.

De minister van Justitie,

Laurette ONKELINX

AVANT-PROJET DE LOI

soumis à l'avis du Conseil d'État

Avant-projet de loi modifiant le Code judiciaire en vue d'instituer une immunité d'exécution à l'égard des biens culturels étrangers exposés publiquement en Belgique

Article 1er. La présente loi vise une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2. Dans le Code judiciaire, il est inséré un article 1412ter, rédigé comme suit :

«Art. 1412ter, § 1er. Les biens culturels qui sont la propriété de puissances étrangères sont insaisissables lorsque ces biens se trouvent sur le territoire du Royaume en vue d'être exposés publiquement et temporairement.

§ 2. Pour l'application de cet article sont considérés comme des biens culturels les objets qui présentent un intérêt artistique, scientifique, culturel ou historique.

Les biens culturels qui sont affectés à une activité économique ou commerciale de droit privé ne bénéficient pas de l'immunité visée au paragraphe 1er.

§ 3. L'immunité visée au § 1er, s'applique également aux biens culturels qui sont propriété d'une entité fédérée d'une puissance étrangère, même si cette entité ne dispose pas de la personnalité juridique internationale. Elle s'applique également aux biens culturels qui sont propriété d'un démembrement d'une puissance étrangère. Par démembrement d'une puissance étrangère, il faut entendre un organisme qui agit pour compte d'une puissance étrangère ou d'une de ses entités fédérées à la condition que cet organisme dispose d'une parcelle de souveraineté.

L'immunité visée au § 1er, s'applique également aux biens qui sont propriété des collectivités territoriales décentralisées ou d'autres divisions politiques d'une puissance étrangère.».

Art. 3. La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*.

VOORONTWERP VAN WET

onderworpen aan het advies van de Raad van State

Voorontwerp van wet tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek met het oog op het instellen van een onschendbaarheid van tenuitvoerlegging ten overstaan van buitenlandse cultuurgoederen die voor het publiek vertoond worden

Artikel 1. Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2. In het Gerechtelijk Wetboek wordt een artikel 1412ter ingevoegd luidend als volgt:

«Art. 1412ter, § 1. De cultuurgoederen die eigendom zijn van buitenlandse mogendheden zijn niet vatbaar voor beslag wanneer die goederen zich bevinden op het grondgebied van het Rijkdom met het oog op openbare en tijdelijke tentoonstellingen.

§ 2. Voor de toepassing van dit artikel worden als cultuurgoederen beschouwd de voorwerpen die een artistiek, wetenschappelijk, cultureel of historisch belang hebben.

De cultuurgoederen die bestemd worden voor een economische of commerciële privaatrechtelijke activiteit genieten niet van de in § 1, bedoelde onschendbaarheid.

§ 3. De in § 1, bedoelde onschendbaarheid is eveneens van toepassing op cultuurgoederen die eigendom zijn van een gefedereerde entiteit van een buitenlandse mogendheid zelfs wanneer die entiteit niet over internationale rechtspersoonlijkheid beschikt. Zij is eveneens van toepassing op cultuurgoederen die eigendom zijn van een geleding van een buitenlandse mogendheid. Onder geleding van een buitenlandse mogendheid wordt begrepen een organisme dat voor rekening van een buitenlandse mogendheid optreedt of van één van zijn gefedereerde entiteiten op voorwaarde dat dit organisme toebedeeld is met een deel van soevereiniteit.

De in § 1, bedoelde onschendbaarheid is eveneens van toepassing op cultuurgoederen die eigendom zijn van territoriaal gedecentraliseerde besturen of elke andere politieke opdeling van een buitenlandse mogendheid.».

Art. 3. Deze wet treedt in werking op de dag van de bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*

AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT
N° 36.890/4

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, quatrième chambre, saisi par la Vice-Première Ministre et Ministre de la Justice, le 5 avril 2004, d'une demande d'avis, dans un délai de cinq jours ouvrables, sur un avant-projet de loi «modifiant le Code judiciaire en vue d'instituer une immunité d'exécution à l'égard des biens culturels étrangers exposés publiquement en Belgique», a donné le 8 avril 2004 l'avis suivant :

Suivant l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 2°, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, inséré par la loi du 4 août 1996 et modifié par la loi du 2 avril 2003, la demande d'avis doit spécialement indiquer les motifs qui en justifient le caractère urgent.

En l'occurrence, cette motivation est la suivante ⁽¹⁾ :

«Le projet de loi vise à instituer une protection légale contre la saisie-exécution et la saisie conservatoire des biens culturels appartenant à des puissances étrangères lorsque ces biens se trouvent temporairement en Belgique dans des expositions accessibles au public ou en vue de telles expositions.

La motivation de cette initiative se trouve dans le fait que divers États ont fait savoir à la Belgique qu'ils ne souhaitent plus participer à des expositions organisées en Belgique si des garanties ne pouvaient leur être offertes afin d'éviter que les biens culturels leur appartenant soient l'objet de saisies. Le maintien des relations internationales harmonieuses de la Belgique commande dès lors qu'une suite favorable soit donnée à ces demandes.

Compte tenu du fait que des expositions d'oeuvres d'art en provenance d'États étrangers ayant fait part de leurs préoccupations relativement aux possibles saisies de celles-ci sont prévues pour le mois de juin 2004, il y a lieu de déposer très rapidement le projet au Parlement.»

*
* *

Le Conseil d'État, section de législation, se limite, conformément à l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, à examiner le fondement juridique, la compétence de l'auteur de l'acte ainsi que l'accomplissement des formalités prescrites.

L'avant-projet ainsi examiné appelle les observations ci-après.

(1) Note au Conseil des ministres.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE
NR. 36.890/4

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, vierde kamer, op 5 april 2004 door de Vice-Eerste Minister en Minister van Justitie verzocht haar, binnen een termijn van vijf werkdagen, van advies te dienen over een voorontwerp van wet «tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek met het oog op het instellen van een onschendbaarheid van tenuitvoerlegging ten overstaan van buitenlandse cultuurgoederen die voor het publiek vertoond worden», heeft op 8 april 2004 het volgende advies gegeven :

Volgens artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, ingevoegd bij de wet van 4 augustus 1996 en gewijzigd bij de wet van 2 april 2003, moeten in de adviesaanvraag in het bijzonder de redenen worden aangegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

In het onderhavige geval luidt de motivering als volgt ⁽¹⁾ :

«Het voorliggende voorontwerp van wet beoogt een wettelijke bescherming tegen bewarend en uitvoerend beslag in het leven te roepen voor cultuurgoederen van vreemde mogendheden wanneer deze goederen zich tijdelijk in België bevinden op een openbare tentoonstelling of met het oog op een dergelijke tentoonstelling.

De grondslag van dit wettelijk initiatief is te vinden in het feit dat diverse landen aan België hebben laten weten enkel nog aan exposities in België te wensen deelnemen wanneer hen een garantie kan worden geboden dat de aan hen toebehorende cultuurgoederen in België niet in beslag kunnen worden genomen. Het handhaven van de internationale betrekkingen van België onder de beste omstandigheden vereist dan ook dat gevolg wordt gegeven aan deze oproep. Het voorontwerp beoogt hier dan ook aan tegemoet te komen.

Gelet op het feit dat tentoonstellingen van kunstwerken komende uit Staten die hun bekommernissen hebben laten weten over mogelijke beslagen van deze voorwerpen gepland zijn voor de maand juni 2004, is het aangewezen het ontwerp zeer snel bij het Parlement in te dienen.»

*
* *

De Raad van State, afdeling wetgeving, beperkt zich, overeenkomstig artikel 84, § 3, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, tot het onderzoek van de rechtsgrond, van de bevoegdheid van de steller van de handeling, alsmede van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan.

Het aldus onderzochte voorontwerp geeft aanleiding tot de volgende opmerkingen.

(1) Nota voor de Ministerraad

1. L'avant-projet de loi ⁽²⁾ doit se combiner avec des principes coutumiers de droit international, comme l'indique l'exposé des motifs aux termes duquel il s'agit de les «consacrer» et de les «renforcer» dans une «disposition de droit positif».

Il en résulte qu'aucune interprétation a contrario ne pourrait être faite du texte en projet.

2. Selon les explications du fonctionnaire délégué, l'avant-projet n'a pas d'incidence sur les dispositions de la loi du 28 octobre 1996 relative à la restitution de biens culturels ayant quitté illicitement le territoire de certains États étrangers ⁽³⁾, ni sur les dispositions de la convention d'Unidroit sur les biens culturels volés ou illicitement exportés, faite à Rome le 24 juin 1995, que la Belgique entend ratifier; la détermination des champs d'application respectifs de ces diverses dispositions mériterait d'être précisée dans l'exposé des motifs, en vue d'éclairer les destinataires de la loi.

3. Le fonctionnaire délégué a encore précisé que la terminologie utilisée dans l'avant-projet ainsi que l'insertion du dispositif dans le Code judiciaire, indiquait à suffisance que son champ d'application était limité aux saisies en matière civile. Ce choix mérite lui aussi un commentaire et une justification dans l'exposé des motifs, ainsi que dans un commentaire des articles qui reste à rédiger.

4. Dans l'article 2 de l'avant-projet (article 1412ter, § 1er, en projet), sont visées les «puissances étrangères» (terminologie empruntée à l'article 61 de la loi française n° 94/679 du 8 août 1994 portant diverses dispositions d'ordre économique et financier). Selon l'exposé des motifs, le choix de ces mots permet d'inclure dans le champ d'application de la loi, notamment, les organisations internationales. Ce faisant, les auteurs de l'avant-projet paraissent s'éloigner du sens usuel de ces termes. Il paraît donc préférable de compléter l'énumération des catégories de personnes qui bénéficieront de l'immunité d'exécution consacrée par l'avant-projet, en visant les organisations internationales.

5. La loi française précitée vise également en son article 61, alinéa 1er, les biens culturels prêtés notamment par une institution culturelle étrangère.

La section de législation se demande s'il est conforme à l'intention de l'auteur de l'avant-projet que l'article 1412ter, § 3, alinéa 1er, en projet, ne vise pas des institutions scientifiques ou culturelles étrangères qui ne disposeraient d'aucune parcelle de souveraineté.

(2) Il aurait été intéressant de procéder à un examen comparé des droits en vigueur en Europe.

(3) Cette loi transpose la directive 93/7/CEE du Conseil du 15 mars 1993 relative à la restitution de biens culturels ayant quitté illicitement le territoire d'un État membre.

1. Het voorontwerp van wet ⁽²⁾ moet in verband worden gebracht met internationale gewoonterechtelijke beginselen, zoals blijkt uit de memorie van toelichting, luidens welke het de bedoeling is die beginselen «vast te leggen» en te «versterken» in een «positiefrechtelijke bepaling».

Daaruit volgt dat geen enkele interpretatie a contrario kan worden gegeven van de ontworpen regeling.

2. Volgens de uitleg van de gemachtigde ambtenaar heeft het voorontwerp geen gevolgen voor de bepalingen van de wet van 28 oktober 1996 betreffende de teruggave van cultuurobjecten die op onrechtmatige wijze buiten het grondgebied van bepaalde buitenlandse Staten zijn gebracht ⁽⁶⁾, noch voor de bepalingen van het Verdrag van Unidroit inzake gestolen of onrechtmatig uitgevoerde cultuurobjecten, gedaan te Rome op 24 juni 1995, dat België van plan is te ratificeren; in de memorie van toelichting zou de respectieve werkingssfeer van die verschillende bepalingen gepreciseerd moeten worden, zodat de adressaten van de wet meer duidelijkheid krijgen.

3. De gemachtigde ambtenaar heeft er voorts op gewezen dat de terminologie die gebruikt is in het voorontwerp en het feit dat het dispositief in het Gerechtelijk Wetboek wordt ingevoegd, op zich voldoende aantoont dat de werkingssfeer ervan beperkt is tot beslag in burgerlijke zaken. Ook die keuze zou in de memorie van toelichting en in een nog op te maken artikelsgewijze bespreking becommentarieerd en gewettigd moeten worden.

4. In artikel 2 van het voorontwerp (ontworpen artikel 1412ter, § 1) gaat het over de «buitenlandse mogendheden» (de Franse terminologie «puissances étrangères» is ontleend aan artikel 61 van de Franse wet nr. 94/679 van 8 augustus 1994 «portant diverses dispositions d'ordre économique et financier»). Volgens de memorie van toelichting kunnen dankzij de keuze van die woorden onder meer de internationale organisaties tot de werkingssfeer van de wet gerekend worden. De stellers van het voorontwerp lijken daarbij af te wijken van de gebruikelijke betekenis van die woorden. Het lijkt dus verkieslijk de in het voorontwerp vastgelegde opsomming van categorieën van personen die uitvoeringsimmunitet genieten aan te vullen, zodat ook de internationale organisaties daarin worden opgenomen.

5. De genoemde Franse wet vermeldt daarnaast ook, in artikel 61, eerste lid, de culturele goederen die onder meer door een buitenlandse culturele instelling uitgeleend zijn.

De afdeling Wetgeving vraagt zich af of het strookt met de bedoeling van de steller van het voorontwerp dat buitenlandse wetenschappelijke of culturele instellingen die over totaal geen soevereiniteit beschikken, buiten het ontworpen artikel 1412ter, § 3, eerste lid, vallen.

(2) Het zou interessant geweest zijn een vergelijkend onderzoek te verrichten van de in Europa geldende rechten.

(3) Bij deze wet wordt richtlijn 93/7/EEG van de Raad van 15 maart 1993 omgezet betreffende de teruggave van cultuurobjecten die op onrechtmatige wijze buiten het grondgebied van een Lidstaat zijn gebracht.

La suppression de cette condition mériterait d'être étudiée.

6. Dans la loi française, il est précisé que l'exposition au public se fait en France. Si l'intention des auteurs de l'avant-projet présentement examiné est identique, il conviendrait d'écrire : «... en vue d'y être exposés...», afin que l'exposition en Belgique soit un critère d'applicabilité de la loi.

La question se pose de savoir si le bénéfice de l'immunité d'exécution sera applicable à des biens culturels en transit.

7. Le Ministre des Affaires étrangères devrait normalement proposer le projet et le signer.

Observation de forme

Du point de vue de la correction de la langue et de la terminologie, le texte néerlandais du projet est mal rédigé.

La chambre était composée de

Madame

M.-L. WILLOT-THOMAS, président de chambre,

Monsieur

P. LIÉNARDY,

Mesdames

M. BAGUET, conseillers d'État,

C. GIGOT, greffier.

Le rapport a été présenté par M. J. REGNIER, premier auditeur chef de section.

LE GREFFIER,

LE PRÉSIDENT,

C. GIGOT

M.-L. WILLOT-THOMAS

Er dient te worden nagegaan of die soevereiniteitsvoorwaarde niet behoort te worden geschrapt.

6. In de Franse wet staat dat de openbare tentoonstelling in Frankrijk plaatsvindt. Indien de stellers van het thans voorliggende voorontwerp dezelfde bedoeling hebben, dient geschreven te worden : «... om daar in het openbaar en tijdelijk te worden tentoongesteld», zodat het feit dat het goed tentoongesteld wordt in België een maatstaf is voor toepassing van de wet.

De vraag rijst of de uitvoeringsimmunititeit ook zal gelden voor cultuurgoeieren in transit.

7. Normaal moet de Minister van Buitenlandse Zaken het ontwerp voordragen en ondertekenen.

Vormopmerking

De Nederlandse tekst van het ontwerp is uit een oogpunt van correct taalgebruik en terminologie slecht gesteld.

De kamer was samengesteld uit

Mevrouw

M.-L. WILLOT-THOMAS, kamervoorzitter,

de Heer

P. LIÉNARDY,

Mevrouwen

M. BAGUET, staatsraden,

C. GIGOT, griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. J. REGNIER, eerste auditeur-afdelingshoofd.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. J. JAUMOTTE, staatsraad.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

C. GIGOT

M.-L. WILLOT-THOMAS

PROJET DE LOI

ALBERT II, ROI DES BELGES,

A tous, présents et à venir,

SALUT.

Sur la proposition de Notre Ministre de la Justice,

NOUS AVONS ARRETE ET ARRETONS:

Notre Ministre de la Justice est chargée de présenter, en Notre nom, aux Chambres législatives et de déposer à la Chambre des représentants le projet de loi dont le texte suit :

Article 1er

La présente loi vise une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

Dans le Code judiciaire, il est inséré un article 1412ter, rédigé comme suit :

«Art. 1412ter. — § 1er. Sous réserve de l'application des dispositions impératives d'un instrument supranational, les biens culturels qui sont la propriété de puissances étrangères sont insaisissables lorsque ces biens se trouvent sur le territoire du Royaume en vue d'y être exposés publiquement et temporairement.

§ 2. Pour l'application de cet article sont considérés comme des biens culturels les objets qui présentent un intérêt artistique, scientifique, culturel ou historique.

Les biens culturels qui sont affectés à une activité économique ou commerciale de droit privé ne bénéficient pas de l'immunité visée au paragraphe 1er.

§ 3. L'immunité visée au § 1er, s'applique également aux biens culturels qui sont propriété d'une entité fédérée d'une puissance étrangère, même si cette entité ne dispose pas de la personnalité juridique internationale. Elle s'applique également aux biens culturels qui sont propriété d'un démembrement d'une puissance étrangère. Par démembrement d'une puissance étran-

WETSONTWERP

ALBERT II, KONING DER BELGEN,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen,

ONZE GROET.

Op de voordracht van Onze Minister van Justitie,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ :

Onze Minister van Justitie is ermee belast het ontwerp van wet, waarvan de tekst hierna volgt, in Onze Naam aan de Wetgevende Kamers voor te leggen en bij de Kamer van volksvertegenwoordigers in te dienen:

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In het Gerechtelijk Wetboek wordt een artikel 1412ter ingevoegd luidend als volgt:

«Art. 1412ter. — § 1. Onverminderd dwingende supranationale bepalingen, zijn de cultuurgoederen die eigendom zijn van buitenlandse mogendheden niet vatbaar voor beslag wanneer die goederen zich bevinden op het grondgebied van het Koninkrijk met het oog op een openbare en tijdelijke tentoonstelling op dit grondgebied.

§ 2. Voor de toepassing van dit artikel worden als cultuurgoederen beschouwd de voorwerpen die een artistiek, wetenschappelijk, cultureel of historisch belang hebben.

De cultuurgoederen die bestemd zijn voor een economische of commerciële privaatrechtelijke activiteit genieten niet van de in § 1, bedoelde onschendbaarheid.

§ 3. De in § 1, bedoelde onschendbaarheid is eveneens van toepassing op cultuurgoederen die eigendom zijn van een federale entiteit van een buitenlandse mogendheid zelfs wanneer die entiteit niet over internationale rechtspersoonlijkheid beschikt. Zij is eveneens van toepassing op cultuurgoederen die eigendom zijn van een geleding van een buitenlandse mogendheid. Onder

gère, il faut entendre un organisme qui agit pour compte d'une puissance étrangère ou d'une des ses entités fédérées à la condition que cet organisme dispose d'une parcelle de souveraineté.

L'immunité visée au § 1er, s'applique également aux biens qui sont propriété des collectivités territoriales décentralisées ou d'autres divisions politiques d'une puissance étrangère.».

L'immunité visée au § 1er, s'applique également aux biens culturels qui sont propriété d'une organisation internationale de droit public.

Art. 3

La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*.

Donné à Bruxelles, le 25 avril 2004

ALBERT

PAR LE ROI :

La ministre de la Justice,

Laurette ONKELINX,

geleding van een buitenlandse mogendheid wordt begrepen een organisme dat voor rekening van een buitenlandse mogendheid optreedt of van één van zijn gefedereerde entiteiten op voorwaarde dat dit federale organisme toebedeeld is met een deel van de soevereiniteit.

De in § 1, bedoelde onschendbaarheid is eveneens van toepassing op cultuurgoederen die eigendom zijn van territoriaal gedecentraliseerde besturen of elke andere politieke opdeling van een buitenlandse mogendheid.

De in § 1, bedoelde onschendbaarheid is eveneens van toepassing op cultuurgoederen die eigendom zijn van een publiekrechtelijke internationale organisatie.

Art. 3

Deze wet treedt in werking op de dag van de bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*.

Gegeven te Brussel, 25 april 2004

ALBERT

VAN KONINGSWEGE :

De minister van Justitie,

Laurette ONKELINX

ANNEXE

BIJLAGE

TEXTE DE BASE

Art. 1412*bis*. § 1. Les biens appartenant à l'État, aux Régions, aux Communautés, aux provinces, aux communes, aux organismes d'intérêt public et généralement à toutes personnes morales de droit public sont insaisissables.

§ 2. Toutefois, sans préjudice de l'article 8, alinéa 2, de la loi du 21 mars 1991 portant réforme de certaines entreprises publiques économiques, peuvent faire l'objet d'une saisie :

1° les biens dont les personnes morales de droit public visées au § 1er ont déclarés qu'ils pouvaient être saisis. Cette déclaration doit émaner des organes compétents. Elle sera déposée aux lieux prescrits par l'article 42 pour la signification des actes judiciaires.

Le Roi fixe les modalités de ce dépôt;

2° a défaut d'une telle déclaration ou lorsque la réalisation des biens qui y figurent ne suffit pas à désintéresser le créancier, les biens qui ne sont manifestement pas utiles à ces personnes morales pour l'exercice de leur mission ou pour la continuité du service public.

§ 3. Les personnes morales de droit public visées au § 1er, dont les biens font l'objet d'une saisie conformément au § 2, 2°, peuvent faire opposition. Elles peuvent faire offre au créancier saisissant d'exercer ses poursuites sur d'autres biens. L'offre lie le créancier saisissant si le bien est sis sur le territoire belge, et si sa réalisation est susceptible de le désintéresser.

Si le créancier saisissant allègue que les conditions du remplacement du bien saisi visées à l'alinéa précédent ne sont pas remplies, la partie la plus diligente saisit le juge dans les conditions fixées à l'article 1395.

§ 4. S'il y a opposition, elle ne peut résulter que d'un exploit signifie au saisissant avec citation à comparaître devant le juge des saisies. La demande, qui est suspensive de la poursuite, doit être formée, à peine de déchéance, dans le mois de l'exploit de saisie signifié au débiteur.

Le jugement ne peut être assorti de l'exécution provisoire. Il n'est pas susceptible d'opposition.

Le délai pour interjeter appel est d'un mois à partir de la signification du jugement. Le juge d'appel statue toutes affaires cessantes. L'arrêt rendu par défaut n'est pas susceptible d'opposition.

TEXTE DE BASE ADAPTÉ AU PROJET DE LOI

Art. 1412*bis*. § 1. Les biens appartenant à l'État, aux Régions, aux Communautés, aux provinces, aux communes, aux organismes d'intérêt public et généralement à toutes personnes morales de droit public sont insaisissables.

§ 2. Toutefois, sans préjudice de l'article 8, alinéa 2, de la loi du 21 mars 1991 portant réforme de certaines entreprises publiques économiques, peuvent faire l'objet d'une saisie :

1° les biens dont les personnes morales de droit public visées au § 1er ont déclarés qu'ils pouvaient être saisis. Cette déclaration doit émaner des organes compétents. Elle sera déposée aux lieux prescrits par l'article 42 pour la signification des actes judiciaires.

Le Roi fixe les modalités de ce dépôt;

2° a défaut d'une telle déclaration ou lorsque la réalisation des biens qui y figurent ne suffit pas à désintéresser le créancier, les biens qui ne sont manifestement pas utiles à ces personnes morales pour l'exercice de leur mission ou pour la continuité du service public.

§ 3. Les personnes morales de droit public visées au § 1er, dont les biens font l'objet d'une saisie conformément au § 2, 2°, peuvent faire opposition. Elles peuvent faire offre au créancier saisissant d'exercer ses poursuites sur d'autres biens. L'offre lie le créancier saisissant si le bien est sis sur le territoire belge, et si sa réalisation est susceptible de le désintéresser.

Si le créancier saisissant allègue que les conditions du remplacement du bien saisi visées à l'alinéa précédent ne sont pas remplies, la partie la plus diligente saisit le juge dans les conditions fixées à l'article 1395.

§ 4. S'il y a opposition, elle ne peut résulter que d'un exploit signifie au saisissant avec citation à comparaître devant le juge des saisies. La demande, qui est suspensive de la poursuite, doit être formée, à peine de déchéance, dans le mois de l'exploit de saisie signifié au débiteur.

Le jugement ne peut être assorti de l'exécution provisoire. Il n'est pas susceptible d'opposition.

Le délai pour interjeter appel est d'un mois à partir de la signification du jugement. Le juge d'appel statue toutes affaires cessantes. L'arrêt rendu par défaut n'est pas susceptible d'opposition.

BASISTEKST

Art. 1412*bis*. § 1. De goederen die toebehoren aan de Staat, de Gewesten, de Gemeenschappen, de provincies, de gemeenten, de instellingen van openbaar nut en, in het algemeen, aan alle publiekrechtelijke rechtspersonen, zijn niet vatbaar voor beslag.

§ 2. Onverminderd het bepaalde in artikel 8, tweede lid, van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven, zijn echter wel vatbaar voor beslag:

1° de goederen ten aanzien waarvan de in § 1 bedoelde publiekrechtelijke rechtspersonen verklaard hebben dat ze in beslag genomen kunnen worden. Deze verklaring moet uitgaan van de bevoegde organen. Ze moet worden neergelegd op de plaatsen die door artikel 42 zijn bepaald voor de betekening van de gerechtelijke akten.

De Koning bepaalt de wijze waarop deze neerlegging geschiedt;

2° bij gebreke van een dergelijke verklaring of wanneer de tegeldemaking van de erin opgenomen goederen niet volstaat tot voldoening van de schuldeiser, de goederen die voor deze rechtspersonen kennelijk niet nuttig zijn voor de uitoefening van hun taak of voor de continuïteit van de openbare dienst.

§ 3. De in § 1 bedoelde publiekrechtelijke rechtspersonen wier goederen overeenkomstig § 2, 2°, in beslag genomen worden, kunnen verzet doen. Ze kunnen aan de beslagleggende schuldeiser andere goederen ter beslagneming aanbieden. Het aanbod is bindend voor de beslagleggende schuldeiser indien het goed op het Belgisch grondgebied gelegen is en de tegeldemaking volstaat tot voldoening van de schuldeiser.

Indien de beslagleggende schuldeiser aanvoert dat niet is voldaan aan de in het vorige lid bedoelde voorwaarden inzake de vervanging van het in beslag genomen goed, wendt de meest gerede partij zich tot de rechter onder de in artikel 1395 gestelde voorwaarden.

§ 4. Verzet kan alleen worden gedaan bij exploit te betekenen aan de beslaglegger, samen met een dagvaarding om te verschijnen voor de beslagrechter. De eis schorst de tenuitvoerlegging en moet, op straffe van verval, worden ingesteld binnen een maand te rekenen van het beslagexploot betekend aan de schuldenaar.

Het vonnis kan niet bij voorraad ten uitvoer worden gelegd. Het is niet vatbaar voor verzet.

De termijn om hoger beroep in te stellen is een maand te rekenen van de betekening van het vonnis. De rechter in hoger beroep doet uitspraak met voorrang boven alle andere zaken. Tegen een bij verstek gewezen arrest kan geen verzet worden gedaan.

BASISTEKST AANGEPAST AAN HET WETSONTWERP

Art. 1412*bis*. § 1. De goederen die toebehoren aan de Staat, de Gewesten, de Gemeenschappen, de provincies, de gemeenten, de instellingen van openbaar nut en, in het algemeen, aan alle publiekrechtelijke rechtspersonen, zijn niet vatbaar voor beslag.

§ 2. Onverminderd het bepaalde in artikel 8, tweede lid, van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven, zijn echter wel vatbaar voor beslag:

1° de goederen ten aanzien waarvan de in § 1 bedoelde publiekrechtelijke rechtspersonen verklaard hebben dat ze in beslag genomen kunnen worden. Deze verklaring moet uitgaan van de bevoegde organen. Ze moet worden neergelegd op de plaatsen die door artikel 42 zijn bepaald voor de betekening van de gerechtelijke akten.

De Koning bepaalt de wijze waarop deze neerlegging geschiedt;

2° bij gebreke van een dergelijke verklaring of wanneer de tegeldemaking van de erin opgenomen goederen niet volstaat tot voldoening van de schuldeiser, de goederen die voor deze rechtspersonen kennelijk niet nuttig zijn voor de uitoefening van hun taak of voor de continuïteit van de openbare dienst.

§ 3. De in § 1 bedoelde publiekrechtelijke rechtspersonen wier goederen overeenkomstig § 2, 2°, in beslag genomen worden, kunnen verzet doen. Ze kunnen aan de beslagleggende schuldeiser andere goederen ter beslagneming aanbieden. Het aanbod is bindend voor de beslagleggende schuldeiser indien het goed op het Belgisch grondgebied gelegen is en de tegeldemaking volstaat tot voldoening van de schuldeiser.

Indien de beslagleggende schuldeiser aanvoert dat niet is voldaan aan de in het vorige lid bedoelde voorwaarden inzake de vervanging van het in beslag genomen goed, wendt de meest gerede partij zich tot de rechter onder de in artikel 1395 gestelde voorwaarden.

§ 4. Verzet kan alleen worden gedaan bij exploit te betekenen aan de beslaglegger, samen met een dagvaarding om te verschijnen voor de beslagrechter. De eis schorst de tenuitvoerlegging en moet, op straffe van verval, worden ingesteld binnen een maand te rekenen van het beslagexploot betekend aan de schuldenaar.

Het vonnis kan niet bij voorraad ten uitvoer worden gelegd. Het is niet vatbaar voor verzet.

De termijn om hoger beroep in te stellen is een maand te rekenen van de betekening van het vonnis. De rechter in hoger beroep doet uitspraak met voorrang boven alle andere zaken. Tegen een bij verstek gewezen arrest kan geen verzet worden gedaan.

Art. 1412ter, § 1er. Sous réserve de l'application des dispositions impératives d'un instrument supranational, les biens culturels qui sont la propriété de puissances étrangères sont insaisissables lorsque ces biens se trouvent sur le territoire du Royaume en vue d'y être exposés publiquement et temporairement.

§ 2. Pour l'application de cet article sont considérés comme des biens culturels les objets qui présentent un intérêt artistique, scientifique, culturel ou historique.

Les biens culturels qui sont affectés à une activité économique ou commerciale de droit privé ne bénéficient pas de l'immunité visée au paragraphe 1er.

§ 3. L'immunité visée au § 1er, s'applique également aux biens culturels qui sont propriété d'une entité fédérée d'une puissance étrangère, même si cette entité ne dispose pas de la personnalité juridique internationale. Elle s'applique également aux biens culturels qui sont propriété d'un démembrement d'une puissance étrangère. Par démembrement d'une puissance étrangère, il faut entendre un organisme qui agit pour compte d'une puissance étrangère ou d'une des ses entités fédérées à la condition que cet organisme dispose d'une parcelle de souveraineté.

L'immunité visée au § 1er, s'applique également aux biens qui sont propriété des collectivités territoriales décentralisées ou d'autres divisions politiques d'une puissance étrangère.

L'immunité visée au § 1er, s'applique également aux biens culturels qui sont propriété d'une organisation internationale de droit public.

Art. 1412ter, § 1. Onverminderd dwingende supranationale bepalingen, zijn de cultuurgoederen die eigendom zijn van buitenlandse mogendheden niet vatbaar voor beslag wanneer die goederen zich bevinden op het grondgebied van het Koninkrijk met het oog op een openbare en tijdelijke tentoonstelling op dit grondgebied.

§ 2. Voor de toepassing van dit artikel worden als cultuurgoederen beschouwd de voorwerpen die een artistiek, wetenschappelijk, cultureel of historisch belang hebben.

De cultuurgoederen die bestemd zijn voor een economische of commerciële privaatrechtelijke activiteit genieten niet van de in § 1, bedoelde onschendbaarheid.

§ 3. De in § 1, bedoelde onschendbaarheid is eveneens van toepassing op cultuurgoederen die eigendom zijn van een federale entiteit van een buitenlandse mogendheid zelfs wanneer die entiteit niet over internationale rechtspersoonlijkheid beschikt. Zij is eveneens van toepassing op cultuurgoederen die eigendom zijn van een geleding van een buitenlandse mogendheid. Onder geleding van een buitenlandse mogendheid wordt begrepen een organisme dat voor rekening van een buitenlandse mogendheid optreedt of van één van zijn federale entiteiten op voorwaarde dat dit organisme toebedeeld is met een deel van soevereiniteit.

De in § 1, bedoelde onschendbaarheid is eveneens van toepassing op cultuurgoederen die eigendom zijn van territoriaal gedecentraliseerde besturen of elke andere politieke opdeling van een buitenlandse mogendheid.

De in § 1, bedoelde onschendbaarheid is eveneens van toepassing op cultuurgoederen die eigendom zijn van publiekrechtelijke internationale organisaties.